

รายวิชา ดนตรี

รหัสวิชา ศ21103

เรื่อง การใช้และบำรุงรักษา
เครื่องดนตรี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

MUSIC

การใช้และบำรุงรักษา เครื่องดนตรี

ภาพจาก <https://www.freepik.com/gingersaisiri>

นักเรียนคิดว่าถ้าเรา
ไม่บำรุงรักษาเครื่องดนตรี
จะเกิดอะไรขึ้นบ้าง

การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีไทย

ได้แก่

เครื่องดนตรี
ประเภทเป่า

เครื่องดนตรี
ประเภทตี

เครื่องดนตรี
ประเภทดีด

เครื่องดนตรี
ประเภทระนาด

เครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องหนัง

เครื่องดนตรี
ประเภท
เครื่องกำกับจังหวะ

เครื่องดนตรีประเภทเป่า (ขลุ่ยชนิดต่าง ๆ)

- หลังการเป่าควรเช็ดให้สะอาด
- เก็บใส่ถุงให้เรียบร้อย
- หากเลาขลุ่ยแตก ให้ใช้กาวยัด
- ไม่ควรใช้ร่วมกับคนอื่น
ควรใช้คนเดียวเป็นเครื่องดนตรี
ส่วนตัว

เครื่องดนตรีประเภทสี (ซอฮู้ ซอด้วง)

- เมื่อเลิกเล่นให้ลดสายด้วยการหมุนลูกบิดลงประมาณครึ่งรอบ แล้วเลื่อนหมอนรองสายขึ้นไว้บนขอบกะโหลก

เครื่องดนตรีประเภทสี (ซออู้ ซอด้วง)

- ทำความสะอาดโดยใช้ผ้าแห้ง
เช็ด
- แขนหรือใส่ถุงเก็บใส่ตู้ให้มิดชิด

เครื่องดนตรีประเภทสี (ซออู้ ซอด้วง)

- สายรัดดอก รัดต่ำจากลูกบิด
สายเอกประมาณ 4-5 นิ้ว
ให้ลึกประมาณครึ่งนิ้ว

เครื่องดนตรีประเภทสี (ซอด้วง ซอด้วง)

- การหยอดยางสนบนกะโหลกซอให้หยอดเฉพาะตำแหน่งที่หางม้าผ่านเท่านั้น เมื่อผู้นยางสนเกาะกะโหลก หลังเลิกเล่นต้องเช็ดให้สะอาด

เครื่องดนตรีประเภทดีด (จะเข้)

- ควรเก็บไว้ในตู้ และคลุมด้วยผ้าที่เย็บเข้ารูป
- หากนมจะเข้หลุดให้ใช้กาวติดไว้ในตำแหน่งเดิม
- เมื่อใช้บรรเลงมาก ๆ หรือใช้มาแล้วเป็นเวลานาน ๆ ควรเปลี่ยนสายใหม่

เครื่องดนตรีประเภทระนาด (ระนาดเอก ระนาดทุ้ม)

- เมื่อเก็บไม้ควรมีสิ่งของมาวางบนพื้นของระนาด เพราะจะทำให้เกิดความเสียหาย
- เมื่อเล่นเสร็จแล้วควรปลดพื้นระนาด
- ใช้ผ้าคลุมให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันฝุ่น

เครื่องดนตรีประเภท เครื่องหนัง (กลองต่าง ๆ)

- ควรเก็บไว้ในที่ที่มีความชื้น
น้อย เพราะความชื้นมากอาจทำ
ให้หน้ากลองหย่อน
- เครื่องหนังบางชนิด เช่น
ตะโพน เป็นต้น ควรแกะข้าวที่
ใช้ถ่วงหน้าและล้างให้สะอาด

เครื่องดนตรีประเภท เครื่องกำกับจังหวะ (ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง)

- ควรมีหีบหรือกล่องใส่ เพราะเครื่องดนตรีบางชนิดมีขนาดเล็ก อาจสูญหายได้
- ทำความสะอาดให้เรียบร้อย ทั้งก่อนและหลังเล่น

กิจกรรม

หน่วยที่ 4 เรื่อง ลำนำร้องเล่นเป็นเพลง
เรื่อง การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรี

การใช้และบำรุงรักษา เครื่องดนตรี

ภาพจาก <https://www.freepik.com/gingersaisiri>